

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

จังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางของภาคเหนือทั้งด้านการศึกษา การเมือง โดยเฉพาะการท่องเที่ยว ที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาไม่ต่ำกว่า 5 ล้านคนต่อปี แม้ในช่วงประเทศไทยกำลังฟื้นตัวจากวิกฤติน้ำท่วมเมื่อปลายปีที่ผ่านมา พบว่างานมหรหรรพ์ชวสวนโลกเฉลิมพระเกียรติราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่ ได้ทำลายสถิติยอดผู้เข้าชมสูงกว่า 68,000 คนในวันขึ้นปีใหม่ 1 มกราคม 2555 (หนังสือพิมพ์สยามธุรกิจ, 2555: ออนไลน์) ทั้งนี้ยังเป็นจังหวัดที่มีประชากรมากเป็นอันดับสี่ของประเทศจำนวน 1,708,564 คน เป็นหญิง 870,470 คน (สำนักงานสถิติจังหวัดเชียงใหม่, 2554: ออนไลน์) ซึ่งในปีนี้จังหวัดเชียงใหม่มีการเติบโตอย่างน่าจับตามอง ดังที่ ดร.มาโนช โพธาภรณ์ ผู้อำนวยการศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชี้ว่าทิศทางเศรษฐกิจเป็นบวกมากกว่าทุกปี เนื่องจากมีความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติและปราศจากปัญหาด้านการเมือง ค่าดัชนีความเชื่อมั่นจึงปรับขึ้นมากกว่า 50.0 ดัชนีด้านกำไรและยอดขายปรับเพิ่มขึ้นที่ระดับร้อยละ 72.8 และ 80.3 ตามลำดับเช่นกัน ส่งผลให้มีการลงทุนอย่างต่อเนื่องทั้งจากชาวไทยและชาวต่างชาติ เช่น การก่อสร้างบ้านจัดสรรกว่า 100 โครงการ คอนโดมิเนียมกว่า 30 โครงการ และศูนย์การค้าอีกกว่า 21 โครงการที่จะทยอยแล้วเสร็จภายในปี 2556 (Living Space, 2555: ออนไลน์)

ขณะที่จังหวัดเชียงใหม่มีการขยายตัวของสังคมเมืองจนเต็มไปด้วยสีสัน รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้คนก็เปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน โดยส่วนใหญ่สนุกกับการแต่งตัวที่หลากหลายและทันสมัยตามแฟชั่นมากขึ้น รวมถึงมีการรับประทานอาหารนอกบ้าน และมีแนวโน้มของการจัดงานเลี้ยงสังสรรค์มากขึ้น (อนุรักษ์, 2555: สัมภาษณ์) เห็นได้จากจังหวัดเชียงใหม่มีการจัดงานเลี้ยงหลากหลายรูปแบบตลอดทั้งปี ดังนี้ งานแต่งงานจำนวนร้อยละ 40 ของงานทั้งหมด รองลงมาคือการจัดงานเลี้ยงร้อยละ 30 เช่น งานเลี้ยงระดับมหาวิทยาลัย งานสังสรรค์ของสมาคม ไปจนถึงงานเลี้ยงระดับจังหวัดหรือประเทศที่มีเหล่าคนดังของสังคมหรือดาราร่วมงาน เป็นต้น ส่วนอีกร้อยละ 30 เป็นงานประชุมสัมมนา ชาวเชียงใหม่จึงมีโอกาสร่วมงานเลี้ยงมากขึ้น โดยงานส่วนใหญ่จะจัดที่โรงแรมถึงร้อยละ 80 นอกจากนี้ยังพบว่าผู้เข้าร่วมงานเลี้ยงมีความมั่นใจและใส่ใจในการแต่งตัวกว่าเมื่อก่อน ชุดราตรีที่สวมใส่มีความสวยงามและเป็นสากลมากขึ้น (ละเอียด, 2555: สัมภาษณ์) ซึ่งการเตรียมชุดราตรีสำหรับไปงานเลี้ยงเป็นสิ่งสำคัญมากโดยเฉพาะสำหรับผู้หญิง

เนื่องจากชุดราตรีไม่เพียงแต่เป็นเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มเท่านั้น แต่ยังสะท้อนตัวตน รสนิยม และสามารถเสริมสร้างบุคลิกและความมั่นใจให้ผู้สวมใส่ได้ การแต่งตัวได้เหมาะสมกับกาลเทศะและโอกาสของงาน จึงเป็นเสมือนการให้เกียรติงานและเจ้าภาพที่เชิญ และทำให้ได้รับการยอมรับทางสังคมได้ (Women Thais, 2555: ออนไลน์) ซึ่งคนในวัยทำงาน (อายุ 20-40 ปี) มีแนวโน้มได้เข้าร่วมงานเลี้ยงงานสังสรรค์ดีกว่าทักวัย เพราะเริ่มให้ความสำคัญกับการเข้าสังคมที่ไม่ใช่แค่ในกลุ่มเพื่อนที่โตมาด้วยกัน เริ่มมองหาอาชีพและความมั่นคงเพื่อสร้างฐานะ เลือกคู่ครองเพื่อสร้างครอบครัวของตนเอง และคิดถึงการประสบความสำเร็จในชีวิต (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2549: 415-416) ทั้งยังเป็นวัยที่มีความสนใจในแฟชั่น ตามกระแส ดูแลตัวเอง และมีกำลังในการใช้จ่าย (พินดา หอมบุญยงค์, 2552: 106-107) เห็นได้จากธุรกิจเสื้อผ้าในจังหวัดเชียงใหม่มีกลุ่มนักศึกษา และกลุ่มคนทำงานเป็นตลาดหลักที่มีการใช้จ่ายเพื่อซื้อเสื้อผ้าแฟชั่น รองเท้า และกระเป๋ามากที่สุด (เชียงใหม่นิวส์, 2553: ออนไลน์) ผู้หญิงวัยทำงานจึงเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักที่น่าสนใจสำหรับธุรกิจชุดราตรี

ทั้งนี้จากการสำรวจธุรกิจชุดราตรีในอำเภอเมืองเชียงใหม่ พบว่ามีร้านชุดราตรี 3 ประเภท ดังนี้ 1.ร้านค้าปลีกชุดราตรีสำเร็จรูป 2.ร้านตัดชุดราตรี 3.ร้านเช่าชุดราตรี ซึ่งการเช่าชุดราตรียังไม่เป็นที่นิยมสำหรับผู้บริโภคในอำเภอเมืองเชียงใหม่ เพราะมีร้านให้บริการเพียง 2-3 ร้าน ค่าใช้จ่ายในการเช่าบางชุดใกล้เคียงกับการซื้อชุดใหม่ รวมทั้งมีรูปแบบและขนาดของชุดราตรียังไม่หลากหลายพอ (หญิง [เจ้าของร้านเช่าชุดราตรี], 2555: สัมภาษณ์) ส่วนร้านตัดชุดราตรีได้รับความนิยมสูงสุดเมื่อ 30-40 ปีก่อน ในสมัยที่ผู้คนที่ต้องสั่งตัดเสื้อผ้าและชุดต่างๆ จากร้านเท่านั้น ซึ่งใช้เวลานานและมีราคาแพง เนื่องจากชุดราตรีต้องใช้ทักษะการออกแบบและตัดเย็บสูง ใช้เนื้อผ้าอย่างดี และประดับตกแต่งด้วยอัญมณีสวยงาม ที่สำคัญชุดจะต้องพอดีกับรูปร่างของผู้สวมใส่ แต่ปัจจุบันมีการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม จึงมีการผลิตชุดราตรีสำเร็จรูปที่มีรูปแบบและเนื้อผ้าที่หลากหลายลดความหурหุราเพื่อสวมใส่ได้หลายโอกาสมากขึ้น (เส้นทางเศรษฐกิจ, 2553: ออนไลน์) ซึ่งตรงกับรูปแบบการใช้ชีวิตของคนในปัจจุบันที่ไม่ต้องการความซับซ้อน และจากการสำรวจร้านค้าปลีกชุดราตรีสำเร็จรูปในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีจำนวนร้านค้าเพิ่มขึ้นตามแหล่งรวมร้านค้าจำหน่ายเสื้อผ้าที่เป็นที่นิยม เช่น บริเวณมาลินีพลาซ่า (หน้ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ตลาดธานีรินทร์ (หน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่) บริเวณถนนนิมมานเหมินท์และประเสริฐแลนด์ บริเวณเชียงใหม่ บิสซิเนสพาร์ค ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลพลาซ่ากาดสวนแก้ว ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลพลาซ่าเชียงใหม่แอร์พอร์ต เป็นต้น รวมถึงการสั่งซื้อออนไลน์ที่กำลังเป็นที่นิยมในขณะนี้ ซึ่งร้านค้าปลีกชุดราตรีสำเร็จรูปในอำเภอเมืองเชียงใหม่สามารถจำแนกได้ดังนี้ 1. ร้านค้าปลีกชุดราตรีสำเร็จรูปที่มียี่ห้อ ซึ่งออกแบบ ผลิตและจำหน่ายภายใต้ยี่ห้อของตนเอง ส่วนใหญ่อยู่บนห้างสรรพสินค้า เช่น ยี่ห้อ Jaspal ยี่ห้อ Lyn Around ยี่ห้อ Espada ยี่ห้อ Guy Laroche และ ยี่ห้อ Jousse เป็นต้น หรือ

ผู้ประกอบการรายย่อย เช่น ร้าน La Princess ร้าน The Dolls House และร้าน Eldar shop เป็นต้น
 2. ร้านค้าปลีกชุดราตรีสำเร็จรูปไม่มีีหื้อ จำหน่ายชุดที่รับมาจากแหล่งขายส่งเสื้อผ้าอีกที เช่น ร้าน
 เสง เสง และร้านที่เปิดตามแหล่งรวมร้านค้าที่กล่าวมา ปัจจุบันจึงมีการแข่งขันด้านรูปแบบของชุด
 ราตรี และราคาที่หลากหลายมากขึ้น

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจจะทำการศึกษาถึงพฤติกรรมการซื้อชุดราตรีของผู้หญิง
 วัยทำงานในอำเภอเมืองเชียงใหม่ โดยมุ่งศึกษาจากร้านค้าปลีกชุดราตรีสำเร็จรูป เพื่อศึกษาแนวโน้ม
 พฤติกรรมการเลือกซื้อชุดราตรี และความต้องการของตลาดชุดราตรีที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางให้
 ผู้ประกอบการสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงและวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดให้สอดคล้องกับ
 ลูกค้ำกลุ่มเป้าหมายของธุรกิจนี้ได้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมของผู้หญิงวัยทำงานในอำเภอเมืองเชียงใหม่ต่อการซื้อชุดราตรี

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมของผู้หญิงวัยทำงานในอำเภอเมืองเชียงใหม่ต่อการซื้อชุดราตรี
2. สามารถใช้ผลการศึกษาที่ได้เป็นข้อมูลหรือแนวทางในการวางแผน การกำหนด และปรับปรุงกลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสมสำหรับธุรกิจจำหน่ายชุดราตรี เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

นิยามศัพท์

พฤติกรรมการซื้อชุดราตรี หมายถึง พฤติกรรมของผู้หญิงวัยทำงานในอำเภอเมืองเชียงใหม่ที่ทำการค้นหา การคิด การซื้อ การใช้ การประเมินผล ต่อชุดราตรีสำเร็จรูปที่จำหน่ายในร้านค้าปลีกอำเภอเมืองเชียงใหม่ ซึ่งคาดว่าจะตอบสนองความต้องการของเขา

ผู้หญิงวัยทำงาน หมายถึง ผู้หญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีอายุระหว่าง 20-40 ปี (ศรีเรือนแก้วกั้วาล, 2549: 414) และเคยซื้อชุดราตรีจากร้านค้าในอำเภอเมืองเชียงใหม่ภายในระยะเวลา 1 ปีของช่วงที่เก็บแบบสอบถาม

ชุดราตรี (Evening Dress) หมายถึง ชุดเสื้อผ้าสำเร็จรูป สำหรับสุภาพสตรีที่ยอมรับสำหรับสวมอย่างเป็นทางการหรือกึ่งทางการในงานเลี้ยง (พรสนอง วงศ์สิงห์ทอง, 2549) ทั้งแบบสั้นและแบบยาว มีเทคนิคการออกแบบตัดเย็บมากกว่าชุดทั่วไป และมีจุดประสงค์ในการสวมใส่เพื่อ

ไปร่วมงานเลี้ยง ทั้งที่เป็นงานทางการหรือกึ่งทางการ และในช่วงกลางวันหรือกลางคืน โดยการศึกษาครั้งนี้ ได้แบ่งประเภทชุดราตรีออกเป็น 4 แบบ ดังนี้

1. ชุดราตรีแบบเป็นทางการ (Formal Dress) ที่มีความหรูหราเต็มรูปแบบ ส่วนใหญ่จะเป็นชุดยาว สำหรับใส่ไปงานช่วงเวลากลางคืน
2. ชุดราตรีกึ่งทางการ (Semi-Formal Dress) มีความสวยงามหรูหราระดับปานกลาง ส่วนใหญ่จะเป็นชุดสั้น (Cocktail Dress) เหมาะสำหรับใส่ไปงานช่วงเวลากลางคืน
3. ชุดเดรสตามแฟชั่น (Casual Dress) เป็นชุดที่สามารถสวมใส่ได้หลายโอกาส เช่น ไปทำงาน หรือไปเที่ยว ทั้งเวลากลางวันและกลางคืน
4. ชุดอื่นๆ ได้แก่ ชุดแฟนซี ชุดไทยหรือชุดพื้นเมือง